POLITECHNIKA WROCŁAWSKA WYDZIAŁ ELEKTRONIKI

PROJEKT Z BAZ DANYCH

Temat projektu

System obsługi hotelu.

Termin zajęć: Czwartek, 13:15–15:00

AUTOR/AUTORZY:

Kamil Kuczaj

Indeks: 218478

E-mail: 218478@student.pwr.edu.pl

PROWADZĄCY ZAJĘCIA:

dr inż. Roman Ptak, W4/K9

Wrocław, 2017 r.

Spis treści:

1. Wstęp	4
1.1. Cel projektu	4
1.2. Zakres projektu	4
2. Analiza wymagań	4
2.1. Opis działania i schemat logiczny systemu	4
2.2. Wymagania funkcjonalne	4
2.3. Wymagania niefunkcjonalne	5
2.3.1. Wykorzystywane technologie i narzędzia	5
2.3.2. Wymagania dotyczące rozmiaru bazy danych	5
2.3.3. Wymagania dotyczące bezpieczeństwa systemu	5
2.4. Przyjęte założenia projektowe	6
3. Projekt systemu	6
3.1. Projekt bazy danych	6
3.1.1. Analiza rzeczywistości i uproszczony model konceptualny	6
3.1.2. Model logiczny i normalizacja i model fizyczny oraz ograniczenia integ	
3.1.4. Inne elementy schematu – mechanizmy przetwarzania danych	7
3.1.5. Projekt mechanizmów bezpieczeństwa na poziomie bazy danych	8
3.2. Projekt aplikacji użytkownika	9
3.2.1. Architektura aplikacji i diagramy projektowe	9
3.2.2. Interfejs graficzny i struktura menu	10
3.2.3. Projekt wybranych funkcji systemu	11
3.2.4. Metoda podłączania do bazy danych – integracja z bazą danych	11
3.2.5. Projekt zabezpieczeń na poziomie aplikacji	11
4. Implementacja systemu baz danych	12
4.1. Tworzenie tabel i definiowanie ograniczeń	12
4.2. Implementacja mechanizmów przetwarzania danych	13
4.3. Implementacja uprawnień i innych zabezpieczeń	13
4.4. Testowanie bazy danych na przykładowych danych	16
5. Implementacja i testy aplikacji	20
5.1. Instalacja i konfigurowanie systemu	20
5.2. Instrukcja użytkowania aplikacji	20
Panel administratora	28

5.3. Testowanie opracowanych funkcji systemu	32
5.4. Omówienie wybranych rozwiązań programistycznych	34
5.4.1. Implementacja interfejsu dostępu do bazy danych	34
5.4.2. Implementacja wybranych funkcjonalności systemu	35
5.4.3. Implementacja mechanizmów bezpieczeństwa	37
6. Podsumowanie i wnioski	38
Literatura	39
Spis ilustracji	39

1. Wstęp

1.1. Cel projektu

Budowa aplikacji webowej współpracującej z bazą danych, w celu automatyzacji rezerwacji dla małego hotelu.

1.2. Zakres projektu

Budowa bazy danych dla małej wielkości hotelu oraz obsługi rezerwacji przez Internet.

2. Analiza wymagań

2.1. Opis działania i schemat logiczny systemu

Aplikacja webowa umożliwia użytkownikowi utworzenie konta, a następnie rezerwację pobytu w hotelu. Na kompleks składają się:

- 20 pokojów jednoosobowych
 - o 10 z łazienką
 - 10 z łazienką współdzieloną na korytarzu
- 20 pokojów dwuosobowych:
 - o 10 z łóżkami typu King
 - 10 z dwoma łóżkami typu Single
- 4 pokojów czteroosobowych:
 - 2 z łóżkami małżeńskimi
 - o 2 z jednym łóżkiem małżeńskim i dwoma łóżkami typu Single
- 6 apartamentów dwuosobowych:
 - o 2 z Jacuzzi
 - o 2 z Sauna
 - o 2 z Jacuzzi oraz Sauna
- Usługi:
 - Fryzjer (płatność przy wymeldowaniu)
 - Wypożyczalnia sprzętu narciarskiego
 - Wypożyczalnia skuterów śnieżnych
 - Masażysta
 - o Basen

Wszystko odbywa się bez ingerencji obsługi hotelu. Rezerwujący może wybrać termin pobytu oraz pokój. Rezerwujący ma podgląd do dokonanej rezerwacji z możliwością anulowania do 14 dni przed planowanym pobytem. Może również wysłać zapytanie do hotelu korzystając z formularza kontaktowego.

2.2. Wymagania funkcjonalne

- 1. Klient może utworzyć konto w aplikacji webowej, a następnie:
 - a. dokonać rezerwacji na kalendarzu na stronie
- 2. Klient może przeglądać swoje rezerwacje i poznać:
 - a. informację o zarezerwowanym pobycie
 - i. termin
 - ii. rodzaj pokoju
 - b. zakupione usługi:

- i. informację, kiedy wykonano usługę
- ii. kwota usługi
- iii. informację o usłudze
- 3. Klient może anulować swoją rezerwację
 - a. anulować na maksymalnie 14 dni przed planowanym terminie
- 4. Kontakt z hotelem (poprzez bazę danych)
 - a. Dane kontaktowe (mail, telefon, adres itp.)
 - b. Pod danymi kontaktowymi pole tekstowe, do którego można wpisać pytanie a następnie wysłać zapytanie do recepcji hotelu.
- 5. Obsługa hotelowa może:
 - a. dokonać meldunku gościa
 - b. naliczyć karę dla pokoju wraz z wpisaniem informacji o tej karze
 - c. obciążyć rezerwację kosztem usługi dodatkowej dla gości pokoju wraz z wpisaniem informacji o tej usłudze
 - d. anulować rezerwację

2.3. Wymagania niefunkcjonalne

2.3.1. Wykorzystywane technologie i narzędzia

Proponowany system zarządzania bazą danych to MySQL, ze względu na szerokie grono użytkowników, dobrze napisaną dokumentację oraz dużą ilość for internetowych.

Aplikacja webowa będzie korzystać z serwera i mikro serwisu Python Flask, komunikując się z bazą danych poprzez wywoływania procedur. W wyświetleniu informacji na stronie internetowej pomogą HTML5, CSS3, JavaScript rozszerzony o bibliotekę jQuery oraz Ajax. Zdecydowano się na taki krok, ponieważ te technologie implementują jedne z największych stron internetowych takich jak: *linkedin.com*, *pinterest.com*.

2.3.2. Wymagania dotyczące rozmiaru bazy danych

Maksymalna liczba użytkowników = 182 500.

$$50 \cdot 1 \cdot 365 \cdot 10 = 182500$$

 $ilość_pokojów \cdot osoba_wynajmująca \cdot dni_w_roku \cdot szacunkowy_czas_działania_w_latach$

Maksymalna liczba rezerwacji:

$$50 \cdot 365 = 18250$$

ilość_pokojów · dni_w_roku

2.3.3. Wymagania dotyczące bezpieczeństwa systemu

- Hasła użytkowników przechowywane w formie haszów generowanych i sprawdzanych algorytmem MD-5.
- Zmniejszenie szansy błędu użytkownika przy wprowadzaniu hasła podczas rejestracji (hasło należy wpisać w dwóch polach przy rejestracji)
- Weryfikacja przeciwko SQL injection.
- Weryfikacja na podstawie wprowadzania danych do tabeli (początek rezerwacji nie może być później niż koniec jak również nie wcześniej niż dzisiejsza data
- Zastosowanie mechanizmu sesji użytkownika
- Sygnalizacja błędów w bazie danych odpowiednimi kodami wyjątków
- Backupy bazy danych.

2.4. Przyjęte założenia projektowe

- dostarczenie wygodnego mechanizmu do zarządzania rezerwacją dla klienta
- zautomatyzowanie procesu rezerwacji i redukcja liczby obowiązków obsługi hotelowej
- umożliwienie podglądu rezerwacji i użytkowników przez personel

3. Projekt systemu

Ze względu na chęć późniejszego udostępnienia programu poprzez publiczne repozytorium zdecydowano się na angielskie nazwy w tabelach bazy danych oraz aplikacji.

3.1. Projekt bazy danych

Użytkownik wchodzi na stronę internetowej. Strona umożliwi utworzenie konta lub zalogowanie się na swój profil (korzystając z założonego uprzednio konta). Po weryfikacji poprawności hasła, przeglądarka wczytuje nową stronę z trzema zakładkami:

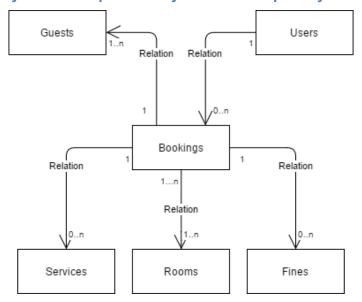
1. Rezerwacja

- a. Kalendarz, na którym widoczne są wolne terminy (tzn. jeden kalendarz dla wszystkich pokojów). Jeżeli pokój jest zajęty w wybranym terminie, to pokój znika z opcji wyboru.
- b. Klikamy w dzień zameldowania a następnie na dzień wymeldowania wybrane dni zostają zaznaczone kolorem.
- c. Wybieramy pokój, klikamy zatwierdź i przechodzimy do strony z możliwością zaznaczenia opcji obiadów oraz podsumowania rezerwacji

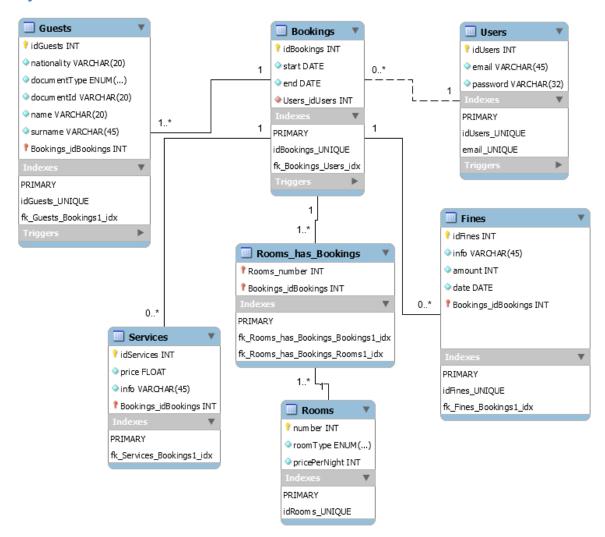
2. Obsługa hotelu

- a. Podglad rezerwacji dokonanych przez wszystkich użytkowników
- b. Możliwość wprowadzenia danych gości i przypisanie ich do rezerwacji
- c. Pogląd gości widniejących w bazie hotelu
- d. Podgląd zarejestrowanych użytkowników z wykluczeniem wyświetlania hasha hasła użytkownika

3.1.1. Analiza rzeczywistości i uproszczony model konceptualny

3.1.2. Model logiczny i normalizacja i model fizyczny oraz ograniczenia integralności danych

Rysunek 1 Model logiczny oraz model fizyczny

3.1.4. Inne elementy schematu – mechanizmy przetwarzania danych

Ponieważ swoją funkcjonalność opieram o procedury skladowane, model bazy danych posiada niewielką ilość widoków. To widoki udostępnione dla użytkowników:

1. Pokazanie wszystkich rezerwacji wraz z przypisanymi do nich pokojami

To połączenie dwóch tabel [tabela (wybrane pola tabeli)]:

- Bookings (idBookings, Users idUsers, start, end)
- Rooms (number, roomType, pricePerNight)

idBookings	Users_idUsers	number	start	end	roomType	pricePerNight

2. Wyświetlenie typów pokojów

Zwróci wartości przechowywane w polu roomType w tabeli Rooms.

roomType	pricePerNight
•••	•••

3. Pokazanie ilości pokojów lub ilości rezerwacji

Zwróci ilość pokojów dostępnych w hotelu.

count(*)	

Procedury:

Dostęp do bazy danych z poziomu strony internetowej będzie odbywał się poprzez wywoływanie procedur, np.:

- 1. utwórz rezerwację w okresie start do end na pokój dla użytkownika
- 2. utwórz gościa i przypisz do rezerwacji
- 3. utwórz użytkownika
- 4. usuń rezerwację
- 5. zwróć wszystkie rezerwacje
- 6. zwróć wszystkie pokoje
- 7. zwróć wszystkie rezerwacje
- 8. zwróć wszystkich gości
- 9. pokaż wolne pokoje w zadanym okresie czasu
- 10. pokaż zajęte pokoje w zadanym okresie czasu
- 11. sprawdź, czy hasło jest poprawne dla danego użytkownika
- 12. zwróć pierwszy wolny numer pokoju o podanym typie (np. pojedynczy z dzieloną łazienką)
- 13. zwróć rezerwacje dla danego użytkownika

Indeksy:

Indeksy w tabelach są posortowane rosnąco. Każdy główny i obcy klucz jest indeksem. Będzie istniała funkcja, która sama uzupełni tabelę pokoje, gdyż nie przewiduje się rozwoju placówki w ciągu najbliższych lat. Tym samym nie zmienią się też pokoje.

3.1.5. Projekt mechanizmów bezpieczeństwa na poziomie bazy danych

Trzy typy użytkowników oraz ich uprawnienia:

- admin (administrator)
 - o pełne uprawnienia
- user (użytkownik gość hotelu)
 - o możliwość wstawiania i usuwania rekordów w tabelach:
 - Users
 - Bookings
- staff (pracownik hotelu)

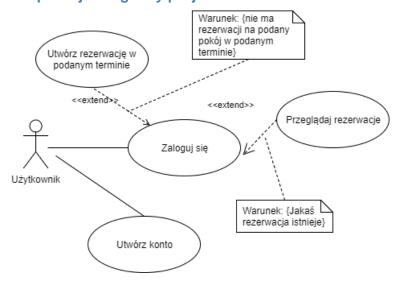
- o możliwość wstawiania i usuwania rekordów w tabelach:
 - Guests
 - Bookings
 - Fines
 - Services

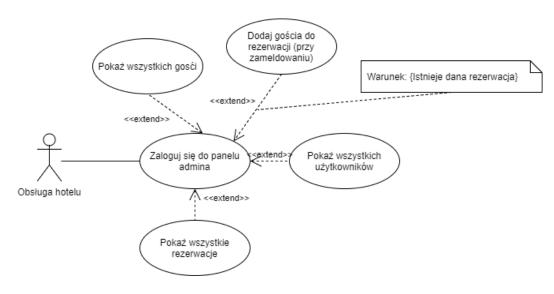
Wyzwalacze (ang. Triggers):

- walidacja adresu email przy użyciu wyrażenia regularnego
 - o ^[A-Z0-9._%-]+@[A-Z0-9.-]+\.[A-Z]{2,4}\$
- Zmiana pierwszej litery imienia i nazwiska oraz zapisanie jej wielka literą przy uzupełnianiu tabeli Guests
- Sprawdzenie czy rezerwowana data jest odpowiednia, tj. czy koniec rezerwacji przypada po początku rezerwacji oraz czy rezerwujemy okres w przyszłości, aby wykluczyć możliwość błędu

3.2. Projekt aplikacji użytkownika

3.2.1. Architektura aplikacji i diagramy projektowe

Rysunek 2 Diagramy przypadków użycia dla użytkownika oraz pracownika hotelu

3.2.2. Interfejs graficzny i struktura menu

Zaloguj e-mail hasło

Utwórz konto

Rysunek 3 Strona główna hotelu

Zaznacz date pobytu

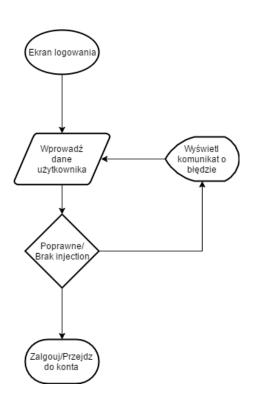
	tografiaDlaCiekawych.pl 2012 Styczeń										
Poniedziałek Wtorek Środa Czwartek Piątek Sobota											
							O 1 Nowy Rok				
	2	3	4	5	6 Trzech Króli	7	8				
0	9	10	11	12	13	14	15				
•	16	17	18	19	20	21 Dzień Babci	22 Dzień Dziadka				
•	23	24	25	26	27	28	29				
	30	0 31									

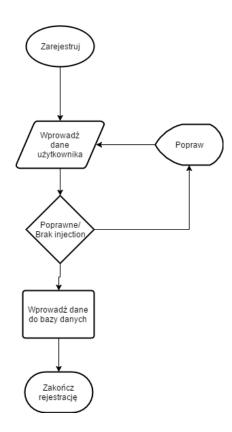
Rysunek 4 Strona rezerwacji

Lista dostępnych pokojów

Przejdź do wypełnienia danych gości i płatności

3.2.3. Projekt wybranych funkcji systemu

Rysunek 6 Logowanie

Rysunek 5 Rejestracja

3.2.4. Metoda podłączania do bazy danych – integracja z bazą danych

Podłączenie przez API Flask oraz Flask_mysql i port 5000. Zapytania do bazy danych wprowadzane przy użyciu jQuery.

3.2.5. Projekt zabezpieczeń na poziomie aplikacji

- Każdy input użytkownika zostaje sprawdzany przeciwko zjawisku SQL Injection.
- Weryfikacja poprawności emaila (np. czy zgadza się z wyrażeniem regularnym: ^*@*\$).
- Hashowanie hasła algorytmem MD5.
- Weryfikacja złożoności hasła.
- Otwarty jeden port (5000).
- Mechanizm sesji będzie zabezpieczał przed niechcianym dostępem

4. Implementacja systemu baz danych

Implementacja i testy bazy danych w wybranym systemie zarządzania bazą danych.

4.1. Tworzenie tabel i definiowanie ograniczeń

Przykładowe kody MySQL tworzenia niektórych tabel: -- Table 'HotelDatabase'. 'Users' -- -----CREATE TABLE IF NOT EXISTS 'HotelDatabase'. 'Users' ('idUsers' INT UNSIGNED NOT NULL AUTO INCREMENT, 'username' VARCHAR(20) NOT NULL, 'email' VARCHAR(45) NOT NULL, 'password' VARCHAR(32) NOT NULL, PRIMARY KEY ('idUsers'), UNIQUE INDEX 'idUsers UNIQUE' ('idUsers' ASC), UNIQUE INDEX 'email UNIQUE' ('email' ASC), UNIQUE INDEX `username_UNIQUE` (`username` ASC)) ENGINE = InnoDB; -- Table `HotelDatabase`.`Bookings` CREATE TABLE IF NOT EXISTS 'HotelDatabase'. 'Bookings' ('idBookings' INT NOT NULL AUTO INCREMENT, 'start' DATE NOT NULL, 'end' DATE NOT NULL, 'Users idUsers' INT UNSIGNED NOT NULL, PRIMARY KEY ('idBookings'), UNIQUE INDEX 'idBookings_UNIQUE' ('idBookings' ASC), INDEX `fk_Bookings_Users_idx` (`Users_idUsers` ASC), CONSTRAINT 'fk_Bookings_Users' FOREIGN KEY ('Users_idUsers') REFERENCES `HotelDatabase`.`Users` (`idUsers`) ON DELETE NO ACTION ON UPDATE NO ACTION) ENGINE = InnoDB; -- Table `HotelDatabase`.`Rooms` CREATE TABLE IF NOT EXISTS 'HotelDatabase'. 'Rooms' (`number` INT NOT NULL, `roomType` ENUM('single_bath', 'single_shared', 'double_king', 'double_twobeds', 'four_twokings', 'four_kingandtwobeds', 'apartment_jacuzzi', 'apartment_sauna', 'apartment_jacuzzi_sauna') NOT NULL, 'pricePerNight' INT NOT NULL, PRIMARY KEY ('number'), UNIQUE INDEX 'idRooms UNIQUE' ('number' ASC)) ENGINE = InnoDB; -- Table `HotelDatabase`.`Rooms_has_Bookings` -- ------CREATE TABLE IF NOT EXISTS 'HotelDatabase'. 'Rooms_has_Bookings' ('Rooms_number' INT NOT NULL, `Bookings_idBookings` INT NOT NULL, PRIMARY KEY ('Rooms_number', 'Bookings_idBookings'), INDEX `fk_Rooms_has_Bookings_Bookings1_idx` (`Bookings_idBookings` ASC), INDEX `fk_Rooms_has_Bookings_Rooms1_idx` (`Rooms_number` ASC),

CONSTRAINT 'fk Rooms has Bookings Rooms1'

FOREIGN KEY ('Rooms_number')

```
REFERENCES 'HotelDatabase'.'Rooms' ('number')
ON DELETE NO ACTION
ON UPDATE NO ACTION,
CONSTRAINT 'fk_Rooms_has_Bookings_Bookings1'
FOREIGN KEY ('Bookings_idBookings')
REFERENCES 'HotelDatabase'.'Bookings' ('idBookings')
ON DELETE NO ACTION
ON UPDATE NO ACTION)
ENGINE = InnoDB;
```

4.2. Implementacja mechanizmów przetwarzania danych

Pokazanie wszystkich rezerwacji wraz z przypisanymi do nich pokojami

```
-- View `HotelDatabase`.`showFullBookings`
      -----
DROP TABLE IF EXISTS 'HotelDatabase'. 'showFullBookings';
USE 'HotelDatabase';
CREATE OR REPLACE VIEW `showFullBookings` AS
select
  bookings.idBookings,
  bookings.Users_idUsers,
  rooms.number,
  bookings.start,
  bookings.end.
  rooms.roomType,
  rooms.pricePerNight
from bookings
join Rooms_has_bookings on bookings.idBookings = rooms_has_bookings.bookings_idBookings
join rooms on rooms.number = rooms_has_bookings.rooms_number;
```

Wyświetlenie typów pokojów wraz z ich cenami

4.3. Implementacja uprawnień i innych zabezpieczeń

Wyzwalacze dla tabeli Users:

```
DELIMITER $$
USE `HotelDatabase`$$
CREATE TRIGGER `trg_entity_email_insert` BEFORE INSERT ON `Users` FOR EACH ROW
BEGIN
  IF NOT (SELECT NEW.email REGEXP '^[A-Z0-9._%-]+@[A-Z0-9.-]+\[A-Z]{2,4}$') THEN
    -- bad data
    SIGNAL SQLSTATE '40000';
  END IF;
END$$
USE `HotelDatabase`$$
CREATE TRIGGER `trg_entity_email_update` BEFORE UPDATE ON `Users` FOR EACH ROW
BEGIN
  IF NOT (SELECT NEW.email REGEXP '^[A-Z0-9._%-]+@[A-Z0-9.-]+\.[A-Z]{2,4}$') THEN
    SIGNAL SQLSTATE '40000';
  END IF;
END$$
```

Wyzwalacze dla tabeli Bookings:

```
USE `HotelDatabase`$$
        CREATE TRIGGER `trg_entity_datecheck_insert` BEFORE INSERT ON `Bookings` FOR EACH ROW
           IF NOT (SELECT NEW.start < New.end ) THEN
             -- bad date
             SIGNAL SQLSTATE '41000';
           FND IF
           IF NOT (SELECT NEW.start > Curdate()) THEN
             -- bad date
             SIGNAL SQLSTATE '41000';
           END IF;
        END$$
        USE `HotelDatabase`$$
        CREATE DEFINER = CURRENT_USER TRIGGER `HotelDatabase`. `Guests_BEFORE_INSERT`
        BEFORE INSERT ON 'Guests' FOR EACH ROW
        BEGIN
           SET NEW.name = CONCAT(UCASE(LEFT(New.name, 1)),
                            LCASE(SUBSTRING(New.name, 2)));
           SET NEW.surname = CONCAT(UCASE(LEFT(New.surname, 1)),
                            LCASE(SUBSTRING(New.surname, 2)));
        END$$
        DELIMITER;
Przykładowe nadanie przywilejów użytkownikowi staff:
GRANT SELECT. INSERT. TRIGGER ON TABLE 'HotelDatabase'.* TO 'staff':
GRANT DELETE, INSERT, SELECT, UPDATE ON TABLE 'HotelDatabase'. 'Fines' TO 'staff';
GRANT INSERT, SELECT, UPDATE, DELETE ON TABLE 'HotelDatabase'. 'Bookings' TO 'staff';
GRANT DELETE, INSERT, SELECT, UPDATE ON TABLE `HotelDatabase`.`Guests` TO 'staff';
GRANT SELECT ON TABLE 'HotelDatabase'. 'Rooms' TO 'staff';
GRANT DELETE, INSERT, SELECT, UPDATE ON TABLE 'HotelDatabase'. 'Services' TO 'staff';
GRANT DELETE, INSERT, SELECT, UPDATE ON TABLE 'HotelDatabase'.' Users' TO 'staff';
```

Procedura składowana, która tworzy rezerwację:

```
-- procedure sp_createBooking
DELIMITER $$
USE 'HotelDatabase'$$
CREATE DEFINER=`root`@`localhost` PROCEDURE `sp createBooking`(
  IN p_start date,
  IN p_end date,
  IN p_idUser int,
  IN p_roomNumber int
BEGIN
  if ( select exists (select 1 from showFullBookings where start = p_start and end = p_end and number =
p_roomNumber) ) THEN
    set @known_id = (select 1 from showFullBookings where start = p_start and end = p_end and
number = p_roomNumber);
  else
    set @known_id=0;
  end if:
  if (select exists (select 1 from Rooms_has_bookings where rooms_number=p_roomNumber and
Bookings_idBookings=@known_id)) then
    select 'Booking exists !!';
  else
  begin
    insert into `bookings` set `start`= p_start, `end`=p_end, `Users_idUsers`=p_idUser;
    SET @out_param = LAST_INSERT_ID();
    insert into `Rooms_has_bookings` set `Rooms_number`=p_roomNumber, `Bookings_idBookings` =
@out_param;
  end;
  end if;
END$$
DELIMITER;
```

Procedura zwracająca wolne pokoje w zadanym okresie czasu

```
CREATE DEFINER=`root`@`localhost` PROCEDURE `sp_showVacantRooms` (
       IN p_start DATE,
       IN p_end DATE
BEGIN
       drop table if exists t1;
       create table t1
               select * from showFullBookings where ( start >= p_start and end <= p_end)
                                         or ( start >= p_start and end >= p_end)
                                         or (start \leq p_{start} and end \geq p_{end})
                                         or ( start \leftarrow p_start and end \rightarrow p_start);
       drop table if exists helper_VacantRoomsTable;
       create table helper_VacantRoomsTable
               SELECT Rooms.number, Rooms.roomType
               FROM Rooms
               LEFT JOIN t1
                ON Rooms.number= t1.number
               WHERE t1.number IS NULL
               UNION
               SELECT t1.number, t1.roomType
               FROM t1
               LEFT JOIN Rooms
                ON Rooms.number = t1.number
               WHERE Rooms.number IS NULL;
  select distinct(helper_VacantRoomsTable.roomType) from helper_VacantRoomsTable;
END
```

Procedura tworząca nowego gościa:

```
CREATE DEFINER='root' @'localhost' PROCEDURE 'sp_createGuest'(
       IN p_name VARCHAR(20),
  IN p_surname VARCHAR(45),
       IN p_nationality VARCHAR(20),
  IN p_documentType VARCHAR(20),
  IN p_documentId VARCHAR(20),
  IN p_bookingsId INT
BEGIN
       if ( select exists (select 1 from guests where name = p_name and surname = p_surname and
              documentId = p_documentId and documentType = p_documentType and
Bookings\_idBookings = p\_bookingsId)) THEN
    select 'Guest exists !!';
  ELSE
    insert into Guests
      nationality,
      documentType,
      documentld,
      name,
      surname,
      Bookings_idBookings
    values
      p_nationality,
      p_documentType,
      p_documentld,
      p_name,
      p_surname,
      p_bookingsId
    );
  END IF;
END
```

4.4. Testowanie bazy danych na przykładowych danych

roomType	pricePerNight
Jednoosobowy z lazienka	† 30
Jednoosobowy z lazienka dzielona	25
Dwuosobowy z lozkiem malzenskim	40
Dwuosobowy z dwoma oddzielnymi lozkami	50
Czteroosobowy z dwoma lozkami malzenskimi	65
Czteroosobowy - lozko malzenskie i dwa lozka pojedyncze	75
Apartament dwuosobowy z Jacuzzi	150
Apartament dwuosobowy z sauna	160
Apartament dwuosobowy z Jacuzzi i sauna	250

Rysunek 7 Wyświetlenie wszystkich rodzajów pokoi

	.	+	.			:
idBookings	Users_idUsers	number	start	end	roomType	pricePerNight
21	2	300	2017-06-11	2017-06-22	Apartament dwuosobowy z Jacuzzi	150
22	2	301	2017-06-11	2017-06-23	Apartament dwuosobowy z Jacuzzi	150

Rysunek 8 Wyświetlenie wszystkich rezerwacji

idBookings	Users_idUsers	number	start	end .	roomType	pricePerNight
21	† 2	300	2017-06-11	2017-06-22	Apartament dwuosobowy z Jacuzzi	150
22	2	301	2017-06-11	2017-06-23	Apartament dwuosobowy z Jacuzzi	150
23	2	209	2017-08-01	2018-08-14	Dwuosobowy z dwoma oddzielnymi lozkami	50

Rysunek 9 Wyświetlenie wszystkich rezerwacji dla danego użytkownika

24	1	209	2017-08-01	2018-08-14	Dwuosobowy z dwoma oddzielnymi lozkami	50
rows in set	(0.00 sec)	+	+	+		-+
	p_deleteBooking(
	ow affected (0.0 * from showFull					
	* from showFull	Bookings;	+ start	+ end	roomType	-+
ysql> select	* from showFull	Bookings;	+	+	roomType Apartament dwuosobowy z Jacuzzi	pricePerNight
ysql> select idBookings	* from showFull	Bookings; + number +	-			

Rysunek 10 Usunięcie rezerwacji

```
ysql> call sp_getAllUsers();
  idUsers | email
                                             password
                                             58b4e38f66bcdb546380845d6af27187
             admin@hotel-pod-galazka.com
             test@test.com
                                             098f6bcd4621d373cade4e832627b4f6
 rows in set (0.00 sec)
Query OK, 0 rows affected (0.01 sec)
mysql> call sp_createUser('adres@email.com','haslo');
Query OK, 1 row affected (0.03 sec)
mysql> call sp getAllUsers();
 idUsers | email
                                             password
            admin@hotel-pod-galazka.com
                                             58b4e38f66bcdb546380845d6af27187
             test@test.com
                                             098f6bcd4621d373cade4e832627b4f6
        2
            adres@email.com
                                             haslo
 rows in set (0.00 sec)
Query OK, 0 rows affected (0.01 sec)
```

Rysunek 11 Dodanie nowego użytkownika oraz procedura zwracająca wszystkich użytkowników

```
/sql> call sp_getAllGuests();
  idGuests | nationality
                                  documentType
                                                      documentId |
                                                                       name
                                                                                 surname
                                                                                               Bookings_idBookings
                San Escobar
                                   Passport
                                                      abc12345
                                                                       Kamil
                                                                                 Kowalski
                                                      124135
                Brzuch
                                   Passport
                                                                       Noga
                                                                                 Reka
  rows in set (0.00 sec)
Query OK, 0 rows affected (0.01 sec)
mysql> call sp_createGuest('Imie','Nazwisko','Polska','Paszport','EG1234',23);
ERROR 1265 (01000): Data truncated for column 'documentType' at row 1
mysql> call sp_createGuest('Imie','Nazwisko','Polska','Passport','EG1234',23);
Query OK, 1 row affected (0.02 sec)
 nysql> call sp_getAllGuests();
                nationality
                                  documentType
                                                      documentId
                                                                                               Bookings_idBookings
                                                                       name
                                                                                 surname
                                                      abc12345
                                                                       Kamil
                                                                                 Kowalski
                San Escobar
                                   Passport
                Brzuch
                                   Passport
                                                      124135
                                                                       Noga
                                                                                 Reka
                                                                                                                      22
                Polska
                                  Passport
                                                      EG1234
                                                                                                                      23
                                                                       Imie
                                                                                 Nazwisko
  rows in set (0.00 sec)
```

Rysunek 12 Dodanie nowego gościa oraz procedura zwracająca wszystkich gości

```
from showFullBookings
 idBookings
               Users_idUsers
                                 number
                                           start
                                                                       roomType
                                                                                                           pricePerNight
                                                         end
          21
                                           2017-06-11
                                                         2017-06-22
                                                                       Apartament dwuosobowy z Jacuzzi
                                    300
                                                                                                                       150
                                           2017-06-11
                                                         2017-06-23
                                                                       Apartament dwuosobowy z Jacuzzi
                                                                                                                       150
                                    301
 rows in set (0.00 sec)
mysql> call sp_createBooking('2017-08-01','2018-08-14',2,209);
Query OK, 1 row affected (0.01 sec)
ysql> select * from showFullBookings;
 idBookings | Users_idUsers | number
                                                                                                                   pricePerNight
                                          start
                                                        end
                                                                       roomType
                                           2017-06-11
                                                         2017-06-22
                                                                       Apartament dwuosobowy z Jacuzzi
                                                                                                                               150
                                    300
                                    301
                                           2017-06-11
                                                         2017-06-23
                                                                       Apartament dwuosobowy z Jacuzzi
                                                                                                                               150
                                    209
                                           2017-08-01
                                                         2018-08-14
                                                                       Dwuosobowy z dwoma oddzielnymi lozkami
 rows in set (0.00 sec)
```

Rysunek 13 Utworzenie nowej rezerwacji

```
select * from showFullBookings
 idBookings | Users_idUsers | number | start
                                                                                               roomType
                                                                                                                                                              pricePerNight
                                                          2017-06-11
                                                                             2017-06-22 | Apartament dwuosobowy z Jacuzzi
                                                                                                                                                                              150
                                                                                              | Apartament dwuosobowy z Jacuzzi
| Dwuosobowy z dwoma oddzielnymi lozkami
                                                  301
                                                          2017-06-11
                                                                                                                                                                              150
                                                                              2017-06-23
                                                                                                                                                                               50
 rows in set (0.00 sec)
ysql> call sp_showVacantRooms('2017-06-10','2017-06-23');
 Jednoosobowy z lazienka
Jednoosobowy z lazienka dzielona
Dwuosobowy z lozkiem malzenskim
Dwuosobowy z dwoma oddzielnymi lozkami
Czteroosobowy z dwoma lozkami malzenskimi
Czteroosobowy - lozko malzenskie i dwa lozka pojedyncze
 Apartament dwuosobowy z sauna
Apartament dwuosobowy z Jacuzzi i sauna
 rows in set (0.13 sec)
Query OK, 0 rows affected (0.14 sec)
ysql> call sp_showBusyRooms('2017-06-10','2017-06-23');
 idBookings | Users_idUsers | number | start
                                                                                               roomType
                                                                                                                                                             pricePerNight
                                                         2017-06-11 | 2017-06-22 | Apartament dwuosobowy z Jacuzzi
2017-06-11 | 2017-06-23 | Apartament dwuosobowy z Jacuzzi
2017-08-01 | 2018-08-14 | Dwuosobowy z dwoma oddzielnymi lozkami
                                                                                                                                                                              150
             22
                                                                                                                                                                              150
                                                                                                                                                                                50
 rows in set (0.00 sec)
uery OK, 0 rows affected (0.01 sec)
```

Rysunek 14 Wyświetlenie wszystkich rezerwacji oraz wolnych i zarezerwowanych pokojów

Testy, które nie wymagały przedstawienia testów w postaci graficznej.

Umieszczenie rezerwacji w bazie danych:

insert into hoteldatabase.bookings value (1,'2017-08-08','2017-09-09',1,1);

Brak pokoju w encji Rooms powoduje wyświetlenie błędu:

Error Code: 1452. Cannot add or update a child row: a foreign key constraint fails ('hoteldatabase'.'bookings', CONSTRAINT 'fk_Bookings_Rooms1' FOREIGN KEY ('Rooms_idRooms') REFERENCES 'rooms' ('idRooms') ON DELETE NO ACTION ON UPDATE NO ACTION)

Aktualizacja tabeli Users:

insert into hoteldatabase.users value (1, 'kkuczaj','abc@gmail.com','haselko');

Dwukrotna próba wpisania tych danych powoduje błąd:

Error Code: 1062. Duplicate entry 'abc@gmail.com' for key 'email_UNIQUE'

Sprawdzenie funkcji auto inkrementacji wierszy (POPRAWNIE):

insert into hoteldatabase.users value (NULL, 'jnowak', 'j@gmail.com', 'haslo');

Błędny typ enum przy wprowadzaniu danych do tabeli Rooms:

insert into hoteldatabase.rooms value (NULL,1,'sgs',30);

Rezultat:

Error Code: 1265. Data truncated for column 'roomType' at row 1

Wprowadzenie rezerwacji:

insert into hoteldatabase.bookings value (NULL, '2017-8-01', '2017-8-14', 1);

Sprawdzenie wyświetlenia odpowiednich numerów pokojów przypisanych do rezerwacji:

select Rooms_number from rooms_has_bookings where rooms_has_bookings.Bookings_idBookings = 1 LIMIT 0, 1000;

Walidacja adresu email:

insert into users value (NULL, 'abcde', 'should @a.c', 'passwd');

Rezultat:

Error Code: 1644. Unhandled user-defined exception condition

Kapitalizacja imienia i nazwiska w tabeli Guests:

insert into guests value (NULL, 'pl', 'passport', '123', 'kamil', 'kuczaj', 1);

Rezultat:

Nazwisko zmienione na Kamil oraz nazwisko na Kuczaj

Sprawdzenie czy data startu i końca rezerwacji jest prawidłowa:

-- end wcześniejszy niż start

insert into bookings value (NULL, '2017-08-01', '2008-08-01', 1);

-- start wcześniejszy niż obecna data

insert into bookings value (NULL,'2016-08-01','2017-08-01',1);

Rezultat:

Error Code: 1644. Unhandled user-defined exception condition

5. Implementacja i testy aplikacji

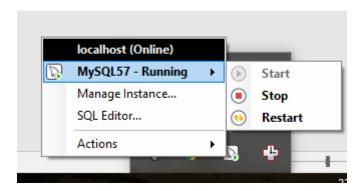
Wskutek tego, że praca była wykonywana w grupie jednoosobowej nie udało się zaimplementować niektórych funkcjonalności na czas. Do pełnej funkcjonalności brakuje możliwości anulowania rezerwacji oraz możliwości rezerwacji kilku pokojów w ramach jednej rezerwacji.

5.1. Instalacja i konfigurowanie systemu

Do instalacji niezbędne są:

- serwer MySQL w wersji 5.7 (podana została taka wersja, ponieważ to na niej przeprowadzone zostały testy. Aplikacja najprawdopodobniej powinna zadziałać na starszych wersjach, jednak autor pracy nie gwarantuje tego
- 2. Interpretator Python2.7 z zainstalowanymi bibliotekami Flask, Flask_MySQL oraz Flask_wtf

Aby uruchomić serwer należy włączyć bazę danych. W moim przypadku jest to upewnienie się, że serwis MySQL57 działa.

Następnie należy uruchomić aplikację poleceniem:

> python2.7 app.py

```
[Done] exited with code=1 in 9743.36 seconds

[Running] python "c:\Python27\Scripts\PythonApp\app.py"
c:\Python27\Scripts\PythonApp\app.py:5: ExtDeprecationWarning: Import
  from flask.ext.mysql import MySQL
C:\Python27\lib\site-packages\flask\exthook.py:106: ExtDeprecationWar
    .format(x=modname), ExtDeprecationWarning
    * Running on http://127.0.0.1:5000/ (Press CTRL+C to quit)
```

5.2. Instrukcja użytkowania aplikacji

Aplikacja (strona internetowa) została napisana w przyjazny dla użytkownika sposób, który nie wymaga specjalnych instrukcji. Pomocą przy korzystaniu ze strony internetowej są wyświetlane komunikaty (zarówno w przypadku błędu jak i sukcesu) oraz podświetlanie aktywnych zakładek na niebiesko.

Rezerwacja i informacje o pobycie

Załóż konto już dzisiaj

Rysunek 15 Strona startowa. Zdjęcia to pokaz slajdów z estetyczną animacją.

Na stronie startowej użytkownik może podziwiać piękne hotelu poprzez pokaz slajdów zdjęć hotelu. Ma też do wyboru trzy zakładki. Pierwsza, na której się znajduje to *Strona Główna*. Następne dwie służą do kolejno: *logowania użytkownika* oraz *rejestracji użytkownika*.

Rysunek 16 Formularz rejestracji

Po kliknięciu w formularz rejestracji, naszym oczom ukazuje się interfejs pozwalający na założenie konta na stronie, które następnie wymagane jest do zalogowania się i umożliwia nam dokonanie rezerwacji.

Rysunek 17 Poprawna rejestracja

Poprawne wypełnienie formularza skutkuje wyświetleniem komunikatu tak jak na rysunku wyżej. W przypadku błędu aplikacja wyświetli komunikat, który zawierał będzie odpowiednie instrukcje.

Rysunek 18 Ekran logowania

Po kliknięciu na opcję logowania, wyświetla się interfejs do zalogowania użytkownika. Tak jak poprzednio, w przypadku wprowadzenia poprawnych danych, zostaniemy przeniesieni do strony domowej użytkownika, jednak w przypadku błędu zostaniemy poinformowani, czy np. aplikacja nie może odnaleźć podanego maila w bazie danych, lub czy też hasło nie zgadza się z poprawnym.

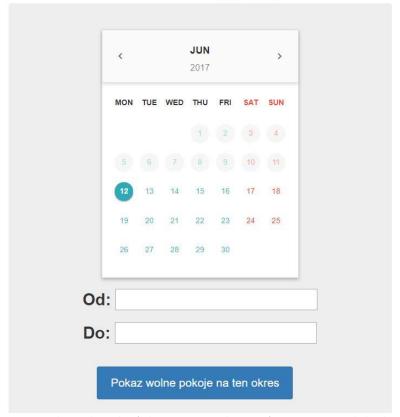
Aplikacja dopilnuje również, aby pola zostały wypełnione. W przeciwnym wypadku nie prześle danych do bazy.

Rysunek 19 Po podaniu poprawnych danych wyświetla się komunikat powitalny i jesteśmy zalogowani na nasze konto.

Ekran powitalny użytkownika. Wynik poprawnej operacji logowania się użytkownika.

Zarezerwuj pokój

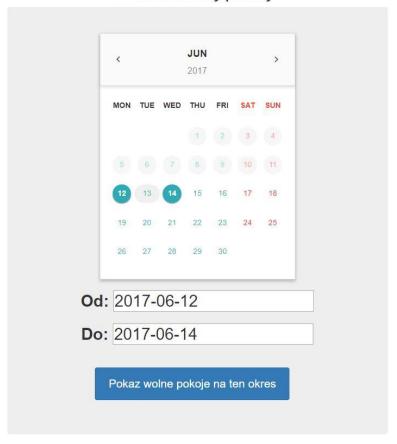
Rysunek 20 Ekran rezerwacji pokoju. Aby wybrać obszar możemy skorzystać z pomocniczego kalendarza lub wpisać datę w formacie RRRR-MM-DD

Po poprawnym zalogowaniu możemy wybrać pierwszą zakładkę, która umożliwi nam złożenie rezerwacji. Najwygodniejszym sposobem wyboru daty pobytu to skorzystanie z kalendarza. Należy w tym celu kliknąć na datę rozpoczęcia pobytu a następnie datę zakończenia pobytu. Aplikacja wygodnie wpisze do formularza odpowiednie dane.

Użytkownik też może jednak wybrać metodę wprowadzenia danych ręcznie, zachowując odpowiedni format: RRRR-MM-DD, gdzie

- RRRR to roku, np. 2017 lub 1995
- MM to miesiąc, np. 08 (Sierpień) lub 01 (Styczeń)
- DD to dzień, np. 24 (24 sierpnia 2017 roku)

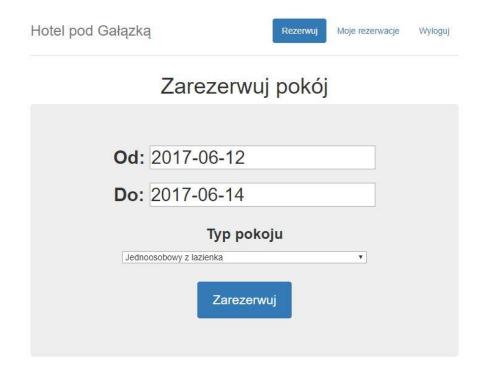
Zarezerwuj pokój

Rysunek 21 Poprawny wygląd danych pobytu

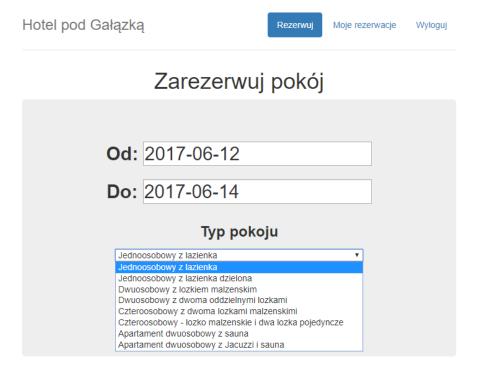
W aplikacji zastosowano dobrze znane informatykom i programistom podejście, tzw. *dummy-proof*. Nie pozwoli nam zarezerwować pokoju z datą wcześniejszą niż dzisiejsza oraz sama wybierze datę wcześniejszą i wprowadzi do pola w formularzu *Od:* oraz *Do:*

Aby rezerwacja była prawidłowa nie można zaznaczyć tego samego dnia jako chęci spędzenia jednej nocy w hotelu. Zastosowano rozwiązanie, które można znaleźć na większości stron internetowych hoteli – zaznaczyć dzień zameldowania i dzień wymeldowania.

Rysunek 22 Strona, która wyświetli się po kliknięciu przycisku "Pokaż wolne pokoje na ten okres". Infomracje o wybranym terminie są przekazywane automatycznie.

Dane z poprzedniej strony są przekazywane automatycznie, a po kliknięciu w menu wyświetli się dostępne lista typów pokoju w podanym okresie. Ta informacja jest pobierana automatycznie z bazy danych. W przypadku, gdy nie będzie już pokoju podanego typu (np. *Apartament z Jacuzzi*), nie zostanie on wyświetlony na wysuwanej liście i nie wyświetli się żadne komunikat.

Rysunek 23 Ekran z listą wysuwaną, na której znajdują się typy dostępnych pokojów w podanym okresie.

Rysunek 24 Poprawna rezerwacja kończy się wyświetleniem powyższego komunikatu.

Gdy wszystkie pola formularza zostaną wypełnione oraz zostanie poprawnie wybrany rodzaj pokoju zostaniemy przekierowani na stronę, gdzie wyświetli się powyższy komunikat. W przypadku gdy dane formularza zostaną nieprawidłowo wypełnione lub niektóre rubryki pozostaną puste zamiast powyższego komunikatu wyświetli się odpowiedni komunikat błędu, który powie użytkownikowi gdzie wystąpił błąd.

Rysunek 25 Ekran, na którym wyświetlone są wszystkie rezerwacje, których dokonał użytkownik..

Po kliknięciu w lewym górnym rogu na zakładkę *Moje rezerwacje* wyświetli nam się powyższy obraz, który ukaże wszystkie dokonane przez nas informacje. Informacje te są otrzymywane poprzez zapytanie do bazy danych.

Po kliknięciu na przycisk *Wyloguj* zostaniemy przeniesieni z powrotem na stronę domową hotelu. Nasza sesja wygaśnie i pomimo tego, że będziemy mogli wrócić na stronę z takim samy interfejsem jak dal zalogowanego użytkownika (jest to spowodowane pamięcią *cache* przeglądarki) dane z bazy danych nie zostaną pobrane gdyż sesja użytkownika nie będzie aktywna.

Panel administratora

Aby obsługa hotelu mogła zalogować się do części przeznaczonej dla nich musi do pasku adresu dopisać /admin.

① 127.0.0.1:5000/admin

Rysunek 26 Przykładowy pasek adresu. W naszym przypadku serwer przypisany jest do adresu hosta lokalnego i portu 5000.

Rysunek 27 Ekran logowania administratora

Konto administratora jest tworzone podczas instalacji systemu. Domyślnie przypisywane jest do niego hasło *qwerty1234*. W przypadku chęci jego zmiany należy skontaktować się z osobą z działu technicznego.

Po wpisaniu hasła zostaniemy przekierowani na stronę ze wszystkimi dokonanymi rezerwacjami. Dodatkowo mamy opcję czterech innych zakładek. Menu nawigacyjne znajduje się w prawym górnym rogu. Możemy wylogować się, dodać dane gości do rezerwacji (przydatne podczas meldunku gości), wyświetlenia wszystkich zarejestrowanych gości, czy też wyświetlenia danych wszystkich

użytkowników zarejestrowanych poprzez stronę internetową (z pominięciem hasła – Ustawa o Zachowaniu Prywatności).

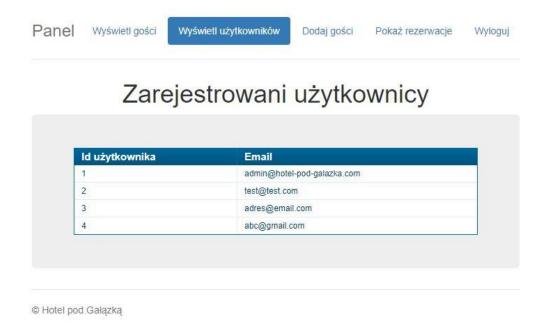
Panel Wyświetl gości Wyświetl użytkowników Dodaj gości Pokaż rezerwacje Wyloguj

Rezerwacje użytkowników

Nr rezerwacji	ld użytkownika	Nr pokoju	Od	Do	Pokój	Cena za dobę
21	2	300	Sun, 11 Jun 2017 00:00:00 GMT	Thu, 22 Jun 2017 00:00:00 GMT	Apartament dwuosobowy z Jacuzzi	150
22	2	301	Sun, 11 Jun 2017 00:00:00 GMT	Fri, 23 Jun 2017 00:00:00 GMT	Apartament dwuosobowy z Jacuzzi	150
23	2	209	Tue, 01 Aug 2017 00:00:00 GMT	Tue, 14 Aug 2018 00:00:00 GMT	Dwuosobowy z dwoma oddzielnymi lozkami	50
26	2	100	Mon, 12 Jun 2017 00:00:00 GMT	Wed, 14 Jun 2017 00:00:00 GMT	Jednoosobowy z lazienka	30
27	4	101	Mon, 12 Jun 2017 00:00:00 GMT	Fri, 30 Jun 2017 00:00:00 GMT	Jednoosobowy z lazienka	30

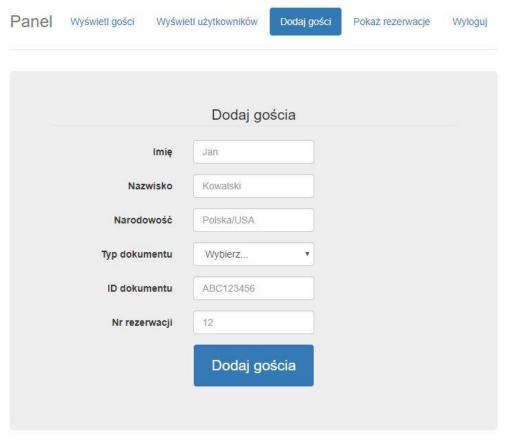
Rysunek 28 Podgląd wszystkich rezerwacji

Tabela przedstawia nr rezerwacji, który potrzebny jest pracownikowi hotelu, aby poprawnie dodać dane gości do wybranej rezerwacji. Dzięki tabeli Id użytkownika widzimy kto dokonał rezerwacji. Mamy również dostęp do tego jaki pokój został wybrany oraz jaki jest nr pokoju, który przyporządkowała baza danych i jaki klucz należy przekazać klientowi. Wiemy również jaka jest cena za dobę spędzoną w podanym pokoju oraz od kiedy obowiązuje rezerwacja.

Rysunek 29 Podgląd zarejestrowanych użytkowników

Dzięki powyższej zakładce obsługa hotelu może stwierdzić czy konto rzeczywiście zostało poprawnie zarejestrowane (w razie wątpliwości klienta).

Rysunek 30 Zakładka dodawania gości. Wykorzystywana podczas zameldowania gości w hotelu

Dzięki zakładce, której widok przedstawiony jest na Rys. 44 obsługa hotelu może dodać dane gości podczas meldunku gości. W przypadku gdy użytkownik wprowadzi błędnie dane gościa i spróbuje zatwierdzić je przez kliknięcie przycisku *Dodaj gościa* na stronie ukaże się odpowiedni komunikat, w którym użytkownik zostanie poinformowany w jaki sposób powinien naprawić błąd.

Rysunek 31 Podgląd zapisanych gości

Dzięki powyższemu widokowi, obsługa hotelu może sprawdzić i zweryfikować poprawność wprowadzonych danych do bazy danych.

Poprawne działanie takiej strony internetowej powinno być również wyposażone o interfejs usuwania rekordów z bazy danych. Taki *feature* nie został zaimplementowany ze względu na zbyt słabe zaplecze programistyczne oraz duże braki zespołowe w zespole jednoosobowym.

5.3. Testowanie opracowanych funkcji systemu

Rysunek 32 W przypadku niepodania hasła serwer nie dokona operacji logowania

W przypadku nieuzupełnienia danych formularza logowania zostaniemy już o tym poinformowani już na etapie wpisywania. danych Dzięki temu nie trzeba będzie wysyłać zapytania do bazy danych, co zaoszczędzi czas reakcji operacji na stronie internetowej.

Rysunek 33 Błędne adres email podczas logowania

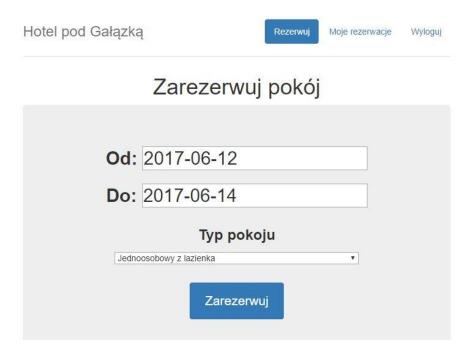
Powyższy komunikat wyświetli się gdy użytkownik będzie próbował zalogować się do konta nie korzystając z operacji rejestracji (jego adres email nie będzie znajdował się w bazie danych).

W przypadku błędnego logowania (niepoprawnego wpisania pola *email* lub *hasło* zostanie wypisany poniższy komunikat:

Rysunek 34 Rezultat podania poprawnego adresu email, jednak nieprawidłowe hasło

Wybranie terminu rezerwacji jest walidowane na poziomie wprowadzania. Zastosowanie kalendarza umożliwia ustawienie, aby użytkownik nie był w stanie wybrać daty z przeszłości. Dodatkowym zabezpieczaniem jest to, że miejsca, w których pojawiają się daty wyświetlane są w trybie do odczytu – użytkownik nie może ich ręcznie zmienić.

Rysunek 35 Ekran wyboru pokoju po wybraniu daty pobytu.

Po kliknięciu na przycisk *Pokaż wolne pokoje na ten okres* wyświetla się kolejna strona typu *dummy-proof.* Pola do odczytu, które zawierają mechanizmy zabezpieczeń przed błędem. Jednakże w najgorszym wypadku, gdy użytkownik znajdzie jakiś sposób, aby oszukać te zabezpieczania, strona nie zawiesi się ani nie wykona nieoczekiwanego zamknięcia serwera tylko wyświetli komunikat o błędzie.

```
(1452, u'Cannot add or update a child row: a foreign key constraint fails
('hoteldatabase'.'guests' CONSTRAINT
'fk_Guests_Bookings1'
FOREIGN KEY
('Bookings_idBookings')
REFERENCES
    'bookings'
('idBookings') ON
```

Rysunek 36 Przykładowy komunikat błędu uzyskany dopiero po usunięciu zabezpieczeń na stronie internetowej.

5.4. Omówienie wybranych rozwiązań programistycznych

5.4.1. Implementacja interfejsu dostępu do bazy danych

Serwer przechowuje dane konfiguracyjne bazy danych i jej połączenia. Flask umożliwia również zaszyfrowanie pliku wykonywalnego, aby uniemożliwić hakerom dostęp do nich. W tym celu podaje się tzw.:

app.secret_key = 'why would I tell you my secret key?'

Odwołujemy się do bazy danych poprzez wywoływania procedur. Jeżeli baza danych zwraca nam dane, zapisywane są one do pliku JSON, który następnie w kodzie JavaScript jest parsowany i przetwarzany.

Komunikaty błędu zazwyczaj wyświetlane są na osobnej stronie *error.html*, ale czasem również zmieniany jest nagłówek strony i w ten sposób użytkownik może dowiedzieć się o rezultacie swoich akcii.

Jest to technika jakie stosują jedne z poważniejszych stron internetowych takich jak *linkedin.com* czy *pinterest.com*.

5.4.2. Implementacja wybranych funkcjonalności systemu

Dostęp do każdej ze stron jest niesamowicie prosty dzięki API Flask:

```
@app.route("/")
def main():
  return render_template('index.html')
@app.route("/showIndex")
def showIndex():
  return render_template('index.html')
@app.route('/showSignUp')
def showSignUp():
  return render_template('signup.html')
@app.route('/showSignIn')
def showSignIn():
  return render_template('signin.html')
@app.route('/userHome')
def userHome():
  if session.get('user'):
    return render_template('userHome.html')
  else:
    return render_template('error.html', error='Nieautoryzowana proba dostepu')
```

Rysunek 37 Listing fragmentu kodu serwera, który odpowiedzialny jest za wyświetlanie odpowiednik plików .html przez przeglądarkę.

W @app.route(url) zostajemy przekierowani na stronę url.

Ponieważ twórcy architektury Flask stosowali zasadę *Clean Code*¹, nie zdecyowano się na umieszczenie komentarzy w kodzie gdyż byłoby to bezcelowe.

_

¹ Kod napisany przejrzyście, zrozumiale. Jest wtedy samodokumentuący się i nie wymaga dodatkowych komentarzy.

Poniżej została zaprezentowana metoda dostępu i wywołania procedury MySQL, która zwróci obsłudze hotelu wszystkie rekordy tablicy Guests:

```
@app.route('/getAllGuests')
def getAllGuests():
  try:
     app.logger.info("Trying to get user session")
     if session.get('user'):
       _user = session.get('user')
       app.logger.info("User session established: " + str(_user))
       con = mysql.connect()
       cursor = con.cursor()
       cursor.callproc('sp_getAllGuests',)
       bookings = cursor.fetchall()
       bookings_dict = []
       for booking in bookings:
          app.logger.info("booking: " + str(booking))
          booking_dict = {
             'nationality': booking[1],
             'documentType': booking[2],
             'documentId': booking[3],
             'name': booking[4],
             'surname': booking[5],
             'bookingsId': booking[6],}
          bookings_dict.append(booking_dict)
       return json.dumps(bookings_dict)
     else:
       return render_template('error.html', error='Nieautoryzowana proba dostepu')
  except Exception as e:
     return render_template('error.html', error=str(e))
```

Kod jQuery, która otrzymuje i parsuje otrzymany plik JSON:

```
<script>
  $(function () {
    $.ajax({
       url: '/getAllGuests',
       type: 'GET',
       success: function (res) {
         var data = JSON.parse(res);
         $('.tableBody tr').not(':first').not(':last').remove();
         var html = ";
         for (var i = 0; i < data.length; i++)
           html += '' + data[i].nationality +
              '' + data[i].documentType +
              '' + data[i].documentId +
              '' + data[i].name +
              '' + data[i].surname +
              '' + data[i].bookingsId + '';
         $('.tableBody tr').first().after(html);
      },
      error: function (error) {
         console.log(error);
    });
</script>
```

5.4.3. Implementacja mechanizmów bezpieczeństwa

Komunikacja na stronie odbywa zawsze poprzez metody POST. Jest to trudniejsze w implementacji, jednak gwarantuje większą odporność przeciwko atakom hackerskim oraz bardziej estetyczny wygląd pasku adresu.

```
$('#btnSignUp').click(function(){
     var temp;
     $.ajax({
       url: '/signUp',
       data: $('form').serialize(),
       type: 'POST',
       success: function(response){
          console.log(response);
          $("#signUpHeader").text(JSON.parse(response).message);
          $("#signUpHeader").text(JSON.parse(response).error);
       },
       error: function(error){
          console.log(error);
          $("#signUpHeader").text(JSON.parse(error).error);
    });
  });
});
```

Każda funkcja dostępna po zalogowaniu się opiera swoje bezpieczeństwo na sesji użytkownika. Kod funkcji sprawdza, czy użytkownik dokonał poprawnego logowania się. Nawet jeżeli niechciany intruz wejdzie na prawidłowy adres, nie otrzyma informacji z poziomu bazy danych, gdyż jest to zablokowane z poziomu kodu serwera.

```
@app.route('/signIn', methods=['POST'])
def signIn():
  try:
    # read the posted values from the UI
    email = request.form['inputEmail']
    _password = request.form['inputPassword']
    m = md5.new()
    m.update(_password)
    _hashed_password = m.hexdigest()
    conn = mysql.connect()
    cursor = conn.cursor()
    cursor.callproc('sp_validateLogin', (_email,))
    data = cursor.fetchall()
    print "data[0][2] = " + str(data[0][2])
    if len(data) > 0:
       if str(data[0][2]) = _hashed_password:
         session['user'] = data[0][0]
         return render_template('userHome.html', message='Witaj!')
       else:
         return render_template('error.html', error='Wrong Email address or Password.')
    else:
       return render_template('error.html', error='Wrong Email address or Password.')
  except Exception as e:
    return render_template('error.html', error=str(e))
```

6. Podsumowanie i wnioski

Prezentowana i udokumentowana aplikacja to przedwstępna wersja systemu rezerwacji pokojów przez Internet dla hotelu. Została napisana w sposób, który umożliwia łatwe rozwinięcie projektu, aby wspierał dodatkowo możliwość zarządzania rezerwacjami zarówno przez użytkowników jak i pracowników hotelu – usuwanie rezerwacji czy zmiana terminu rezerwacji. Projekt można rozszerzyć o możliwość płacenia za pobyt, dodanie informacji o placówce wypoczynkowej czy wielu innych funkcjonalności. Nie zostały one dodane, gdyż wykracza to poza możliwości pojedynczego dewelopera z małym stażem

Jest to mój pierwszy projekt, który wykorzystuje bazę danych, aplikację sieciową, integruje te dwa komponenty. Wielką pomocą okazał się program MySQL Workbench, który jest swoistym warsztatem do tworzenia baz danych. Umożliwił szybsze wdrożenie mnie w świat baz danych.

Flask to mikro framework (lub mikro serwis) oparty na Werkzeug, Jinja2. Jest to typ **Web Server Gateway Interface** (**WSGI**). To specyfikacja, który mówi o tym, że aplikacja posiada prosty i uniwersalny interfejs dla tworzenia serwerów sieciowych, aplikacji sieciowych w języku sieciowym.

Dzięki pracy włożonej w realizację tego projektu poznałem dogłębnie w jaki sposób tworzy się strony internetowe, w jaki sposób następuje wymiana danych na serwerze, pomiędzy stroną internetową, bazą danych a użytkownikiem. Dzięki zdobytej wiedzy jest mi łatwiej zrozumieć i rozwiązywać problemy, które zdarzały pojawiać się nie tylko podczas implementacji tego projektu, ale również przed jego implementacją.

Zadanie, które sobie postawiłem przyczyniło się do poznania *tajników programowania i projektowania sieciowego*, które w obecnych czasach jest dużym atutem na rozmowach kwalifikacyjnych oraz jako wpis w CV.

Literatura

Ponieważ moja praca związana była z przeglądaniem dokumentacji postanowiłem zamieścić adresy stron internetowych, które okazały się bardzo przydatne przy tworzeniu aplikacji.

- 1. https://dev.mysql.com/doc/refman/5.7/en/
- 2. http://flask.pocoo.org/
- 3. https://api.jquery.com/
- 4. https://www.w3schools.com/html/
- 5. https://code.tutsplus.com/tutorials/creating-a-web-app-from-scratch-using-python-flask-and-mysql--cms-22972
- 6. http://www.pigno.se/barn/PIGNOSE-Calendar/

Spis ilustracji

Rysunek 1 Model logiczny oraz model fizyczny	7
Rysunek 2 Diagramy przypadków użycia dla użytkownika oraz pracownika hotelu	9
Rysunek 3 Strona główna hotelu	. 10
Rysunek 4 Strona rezerwacji	. 10
Rysunek 5 Rejestracja	. 11
Rysunek 6 Logowanie	. 11
Rysunek 7 Wyświetlenie wszystkich rodzajów pokoi	. 16
Rysunek 8 Wyświetlenie wszystkich rezerwacji	. 16
Rysunek 9 Wyświetlenie wszystkich rezerwacji dla danego użytkownika	. 16
Rysunek 10 Usunięcie rezerwacji	. 16
Rysunek 11 Dodanie nowego użytkownika oraz procedura zwracająca wszystkich użytkowników \dots	. 17
Rysunek 12 Dodanie nowego gościa oraz procedura zwracająca wszystkich gości	. 17
Rysunek 13 Utworzenie nowej rezerwacji	. 17
Rysunek 14 Wyświetlenie wszystkich rezerwacji oraz wolnych i zarezerwowanych pokojów	. 18
Rysunek 15 Strona startowa. Zdjęcia to pokaz slajdów z estetyczną animacją	. 21
Rysunek 16 Formularz rejestracji	. 22
Rysunek 17 Poprawna rejestracja	. 22
Rysunek 18 Ekran logowania	. 23
Rysunek 19 Po podaniu poprawnych danych wyświetla się komunikat powitalny i jesteśmy	
zalogowani na nasze konto.	. 23
Rysunek 20 Ekran rezerwacji pokoju. Aby wybrać obszar możemy skorzystać z pomocniczego	
kalendarza lub wpisać datę w formacie RRRR-MM-DD	. 24
Rysunek 21 Poprawny wygląd danych pobytu	. 25
Rysunek 22 Strona, która wyświetli się po kliknięciu przycisku "Pokaż wolne pokoje na ten okres".	
Infomracje o wybranym terminie są przekazywane automatycznie	. 26
Rysunek 23 Ekran z listą wysuwaną, na której znajdują się typy dostępnych pokojów w podanym	
okresie.	. 26

Rysunek 24 Poprawna rezerwacja kończy się wyświetleniem powyższego komunikatu	27
Rysunek 25 Ekran, na którym wyświetlone są wszystkie rezerwacje, których dokonał użytkownik.	27
Rysunek 26 Przykładowy pasek adresu. W naszym przypadku serwer przypisany jest do adresu ho	osta
okalnego i portu 5000	28
Rysunek 27 Ekran logowania administratora	28
Rysunek 28 Podgląd wszystkich rezerwacji	29
Rysunek 29 Podgląd zarejestrowanych użytkowników	30
Rysunek 30 Zakładka dodawania gości. Wykorzystywana podczas zameldowania gości w hotelu	30
Rysunek 31 Podgląd zapisanych gości	31
Rysunek 32 W przypadku niepodania hasła serwer nie dokona operacji logowania	32
Rysunek 33 Błędne adres email podczas logowania	32
Rysunek 34 Rezultat podania poprawnego adresu email, jednak nieprawidłowe hasło	33
Rysunek 35 Ekran wyboru pokoju po wybraniu daty pobytu	33
Rysunek 36 Przykładowy komunikat błędu uzyskany dopiero po usunięciu zabezpieczeń na stroni	e
nternetowej	34
Rysunek 37 Listing fragmentu kodu serwera, który odpowiedzialny jest za wyświetlanie odpowiec	dnik
olików .html przez przeglądarkę	35